

kerkelijken weg zijn bezwaren tegen deze art. van onze Confessie (Art. 27-29) in.

11. Deze grondbeschuwing moeten we scherp in het oog houden willen we en Dr. Buijzen graven en de beslissing der Synode verstaan, en het ging in deze laatste om de gehele opvatting welke aan het bezwaar van Dr. B. ten grondslag lag.

12. Zoo hebben we 't in onze Commissie te Leeuwarden besproken.

13. Zoo is de zaak door den rapporteur, Prof. Bouwman, beschouwd, en daar ik belast was met het dogmatisch rapport inzake de kwestie-Da Netelenbos en al deze dingen met elkaar samenhangen, is door Prof. Bouwman en mij uitvoerig overleg gepleegd en voeling gehouden.

14. In dien zin moet de beslissing van de Synode worden verstaan.

15. Wanneer zij zegt:

10. dat het graven van Dr. Buijzen tegen Art. 27-30 van de Belijdenis, wijl het niet gericht is tegen de genoemde artikelen als zodanig maar tegen een uitlegging en opvatting van deze artikelen, en uitgaat van een uitlegging, waarmede de Synode niet instemt,

geldt dit van geheel zijn graven, van het graven niet slechts tegen een enkele uitdrukking, maar tegen alle Art. 27-30 van onze Confessie, omdat Dr. Buijzen in die artikelen de belijdenis aan, dat de Geref. Kerk de eenig ware kerk was, d.i. het absolute standpunt tegenover het „relatieve“ van de pluriformiteit.

16. Met deze uitlegging, zegt Leeuwarden, stemt de Synode niet in.

17. Met geheel de uitlegging en verklaring van Dr. Buijzen niet.

18. Onze Belijdenis sluit dus volgens Leeuwarden de „pluriformiteit“ niet uit, en omdat dit uitgesproken is, zonder dat iemand hiertegen bezwaar had, ook de Zeeuwse broeders niet, mogen we niemand vrijheid laten om denigen, die wel de pluriformiteit erkennen, te betwisten, dat hun overtuiging rust in de Schrift en de Belijdenis.

19. Nu is het volkomen waar, dat dezelfde Synode een commissie heeft benoemd om de Belijdenis der Kerk nader onder de oogen te zien, maar dat betekent niet, dat de Synode ten opzichte van dit punt in het onzekere verkeerde.

20. Evenmin als ze dit deed inzake de autoriteit van de Heilige Schrift, al behoorde ook dit leerstuk tot de geloofsartikelen, die in onderzoek werden genomen.

21. Er waren alleen uit verschillende Part. Synodes voorstellen ingekomen om over het leerstuk der Kerk zich nader te bezinnen, en de Synode is daarop ingegaan en heeft tevens het graven van Dr. Buijzen geheel afgewezen.

22. Zijn exegese van de Confessie deugde niet, en de Synode heeft dit ook met de daad bewezen.

23. Zij nam bij het punt van den „uitbouw der Belijdenis“ het voorstel aan, dat de te benoemen Commissie in overleg zou treden met binnen- en buitenlandse kerken, die op denzelfden grondslag staan (binnenlandsche werd er bij amendement ingevoegd); met de binnenlandsche kerk is met name bedoeld de Christelijk Geref. Kerk, met wier Synode-moderamen ik zelf, als secretaris van de bovenvermelde commissie, gecorrespondeerd heb en deze correspondentie bedoelde met deze Kerk in overleg te treden over den „uitbouw der Belijdenis“.

24. Ook zij hier gewezen op de beslissing van de Synode van Groningen 1927.

25. De in Leeuwarden benoemde commissie stelde in haar rapport aan deze Synode voor het deputaatschap op te heffen, omdat voor een „uitbreiding of uitbouw der Belijdenis“ onder ons nog geen plaats is.

26. Als gronden voerde de commissie eerst aan, dat inzake de inspiratie en de autoriteit der Schrift de Confessie alleszins duidelijk is, wat in 1926 te Assen genoegzaam was gebleken en wat betreft de pluriformiteit der kerk, „dat in onze Confessie voldoende duidelijk in het algemeen de kenmerken van de ware Kerk zijn aangegeven, en dat, al wordt de pluriformiteit niet in de desbetreffende artikelen van de Belijdenis geleerd, deze wat uit de historie duidelijk blijkt, door de Confessie geenszins wordt buitengesloten en 20. dat de moeilijkheden zich voordoen bij de praktische toepassing“.

27. Wat heeft toen de Synode gedaan?

28. Ze heeft zeer zeker, na een lang debat, het deputaatschap niet opgeheven, maar wel aan de nieuwe Commissie alleen opgedragen nader het leerstuk betreffende de Heilige Schrift (het dogma der inspiratie) te onderzoeken.

29. Het vraagstuk van de pluriformiteit heeft ze toen losgelaten, ongetwijfeld, dit is ook uitgesproken, om later te bepalen, of dit artikel nog weer op de dagorde zou komen, maar zij heeft zich met geen woord verzet tegen de conclusie van de Commissie.

30. Dat deze Synode geen overleg meer wenschte met de binnenlandsche kerken (zie Acta, art. 224) vindt zijn oorzaak hierin, dat dit overleg gebleken was niet tot stand te kunnen komen.

31. Ook deze beslissingen heb ik als secretaris en rapporteur der Belijdenis-commissie en als Voorzitter der Generale Synode van zeer nabij meegemaakt.

32. Bij dit onderwerp mag ik ook niet verzwijgen de beslissing van de Synode van Middelburg van 1933 inzake de eenheid van alle Gereformeerden.

33. Toen is besloten een publiek getuigenis te doen uitgaan tot en nader contact te zoeken met de Geref. Gemeenten, de Christelijk Geref. Kerk, de Confess. Vereniging en den Geref. Bond, en toen is ook door onze Synode een telegram ge-

zonden aan de Generale Synode van de Christelijk Geref. Kerk.

34. Ik weet wel, dat uit dit besluit en uit deze handelingen niet te veel mag worden afgeleid en dat hierdoor het vraagstuk der pluriformiteit niet is opgelost, maar het is toch van groote betekenis, dat onze Synode toen de Synode der Christelijk Geref. Kerk als Synode erkend heeft en m.i. ook deze Kerk als Kerk, hoe men haar verder wil kwalificeren.

35. Onze Synodes en haar Deputaten hebben dus niet gezegd: alle Gereformeerden in ons vaderland moeten tot ons komen, want de Geref. Kerken zijn de eenig-were Kerken en al het andere is geen Kerk, maar de pogingen, welke in het werk zijn gesteld, richtten zich op het tot elkander komen van de Kerken om zoo de institutionele eenheid te bereiken.

36. Om al deze redenen meen ik, dat het gevoelen, alsof andere „kerkgemeenschappen“ niet als Kerk kunnen erkend worden, niet gedeeld is door onze Generale Synodes, al heeft zij zich verder over kwestie van de pluriformiteit niet uitgesproken.

37. Hiermee hebben we zeker rekening te houden.

38. We mogen niet doen alsof er geen synodale uitspraken zijn.

39. Ik zeg dit laatste ook nog eens, en dat in verband met een brief, dien ik kreeg, in betrekking tot het vraagstuk van de beschouwing van onze kinderen bij den Doop.

40. Wanneer men meent het houden voor te moeten afwijzen en de uitdrukking in Christus geheiligd niet te mogen verstaan als een innerlijke heiliging komt men zeker in strijd met wat Utrecht (1905) leerde:

dat volgens de Belijdenis onzer Kerken het zaad des verbonds krachtens de belofte Gods te houden is voor wedergeboren en in Christus geheiligd, totdat hij het opwassen uit hun wandel of leer het tegendeel blijkt.

41. Hier staat duidelijk: te houden is voor.

42. Hier worden de uitdrukkingen wedergeboren en in Christus geheiligd vlak naast elkaar en in eenzelfde verband gebezigd.

43. Heeft deze uitspraak haar kracht verloren?

44. Immers neen, en daarom moet men zijn graven indienen of anders..... zwijgen.

Tot zoover prof. Dijk.

Volgende week hopen we met ons antwoord te beginnen.

K. S.

Antwoord van „De Heraut“.

In „De Heraut“ heeft ds. J. Dijk (Zevenhuizen), dien wij vóór twee weken beantwoordden, nog een klein stukje geschreven. Hij betreurt, dat wij zijn vertaling van Calvin's brief niet doorgaven. 't Was anders volstrekt overbodig, omdat er alleen door bevestigd werd, wat we al hadden geschreven, dat de naam kerk door Calvin aan Rome ontzegd was.

We hebben voorts duidelijk aangetoond, dat ds. J. Dijk, door aan Calvin's duidelijke uitspraak telkens een klein rukje te geven, ten slotte in zijn vierde „weergave“ van Calvin's opinie terecht kwam tot de uitspraak: Calvin ontzegt den naam kerk niet. Daarover spreekt ds. Dijk verder niet.

Ik behoef op wat hij schreef dan ook niet in te gaan, vooral niet, nu „De Heraut“ de discussie (die er eigenlijk niet geweest is) gesloten heeft verklaard.

Wel moet me van het hart, dat ik niet de houding van den redacteur van „De Heraut“ verstaan kan, als hij dezen in zender laat klagen, dat de polemiek op dit punt al weer minder aantrekkelijk was. Ik heb nu tot tweemaal toe goedgevonden, een verklaring in „De Heraut“ en „De Reformatie“ op te nemen, onder teekend door prof. Kuiper en mij, dat geschillen waren bijgelegd. Ik vond dat ook zonder eenige nadere detail-leering goed, terwille van den vrede, en onder inrekeningbrenging van den eerbied, dien een jongere den oudere verschuldigd is; hoewel ik had kunnen zeggen (de tweede maal): Uw blad, collega Kuiper, kan de pacificatieverklaring niet publiceren, want het heeft tot nu toe met geen woord iets van de zaak van uw kant vernomen. Ik heb dat niet gezegd, omdat ik over persoonlijke dingen niet lang wil blijven twisten.

Nu evenwel „De Heraut“ een inzonder na deze herhaalde pacificatie zoo schrijven laat, verklaar ik, wel geen „persoonlijk feit“ hiervan te maken, ook van harte gaarne weer deze fout van den „Heraut“-redacteur te vergeven, maar voor pacificatieverklaringen als thans tweemaal gegeven zijn, niet meer me te zullen laten vinden. Het blijkt, dat zakelijke bestrijding toch nog weer persoonlijk gemaakt wordt, ook in een blad, waarvan ik op grond van wat nog kort geleden gebeurd is, iets anders had verwacht.

K. S.

Jaarboek Gereformeerde Kerken.

Het Jaarboek is weer verschenen. Zijn plaats in ons kerkelijk leven is wel bekend; de statistiek doet reeds jaren lang nuttigen dienst en kan niet worden gemist. Daarnaast worden allerlei andere bijzonderheden gegeven, die van groote zorgvuldigheid getuigen; de lof kan uit mijn pen gerust komen, want de accuratesse is niet van mij, doch van degenen, die in Goes de gegevens van het Jaarboek van dag tot dag bijhouden.

Over het jaaroverzicht is ook dit jaar weer door enkelen geschreven: het zou partijdig zijn. Ik heb de argumenten eens nagegaan, en vond ze of merkwaardig vanwege de gezochtheid, of — heelmaal ontbreken. Het heeft mij verblijd, dat er ook anderen zijn, die de bewering van partijdigheid rondweg weerspreken.

Ik ben dan ook zoo vrij, de gemaakte opmerkingen, als niet of niet voldoende ondersteund, naast me neer te leggen. Ik meen, de povere argumentatie van een enkele voor wat die poverheid betreft, alleen te kunnen verklaren, hieruit, dat men niet precies zegt, wat men op het hart heeft. In het jaaroverzicht zijn enkele dingen opgemerkt, die sommigen misschien liever verzwegen achtten. Ik heb ze toch even gereleveerd, omdat ze voor het verstaan van den loop der zaken betekenis hebben.

Een der broeders heeft de zaak persoonlijk gemaakt: de schrijver van het jaaroverzicht zou niet anders kunnen, maak nu maar eens een vuist, waar geen hand is. De broeder, die 't zoo zag, heeft zich ook al weer van nadere concretiseering onthouden. Als wij met het oog daarop eens zeiden: waar geen hand is, valt geen vuist te maken? Laat ons liever zakelijk blijven.

Het merkwaardigste van allen is dit, dat men zegt: de schrijver van het overzicht is zelf in de zaken betrokken, derhalve.....

Het zou eerst dan op mijn gemoed indruk maken, indien men generaal liet worden, wat men thans incidenteel laat. Hoevelen zijn er niet, die over dezelfde zaak in twee, drie, vier of meer qualiteiten hebben te handelen, en te rapporteren?

Wij zeggen er maar niet meer van.

K. S.

Van een „alarmkreet“ — niet VAN maar OVER „De Heraut“.

We hoorden onlangs een „alarmkreet“.

Hij klonk, laat ik maar zeggen, van west naar oost, of, wil men liever, van noord naar zuid.

Maar — er is ook in dezen al weer niets nieuws onder de zon.

Want alarmkreten klonken ook vroeger.

En ze werden aangeheven „naar aanleiding van“ hetzelfde onderwerp, n.l. de belijdenis en het gezag ervan.

Alleen — ze kwamen uit een gansch anderen hoek en ze werden in een geheel andere richting uitgezonden.

Een alarm-maker van nu was de alarm-oorzaak van toen.

We willen daar iets van vertellen.

In de jaren voor 1920 voerde „De Heraut“ telkens weer het pleidooi voor een groote, generale herziening der Belijdenisschriften.

Er moesten, naar het oordeel van „De Heraut“, verschillende stukken in de belijdenis worden bekort, andere breder ontwikkeld, terwijl niemand — aldus „De Heraut“ — zou kunnen ontkennen, „dat niet op meer dan één punt een nauwkeuriger formulering gewenscht en noodzakelijk is“. „Tegen het kerkelijk conservatisme — alzoo lezen we in het nummer van 29 Febr. 1920 — dat zweert bij het onveranderd behoud van onze Confessie en Catechismus... hebben we ons in de eerste plaats gekeerd. Wat we met het oog op den ernst der tijden vragen is le. een herziening en uitbreiding van onze Confessie, opdat de Kerk haar geloof uitspreke in een vorm voor het bewustzijn van onze eeuw geschikt en met het oog ook op de nieuwe dwalingen, die thans zijn opgekomen.“

Met warme instemming citeert „De Heraut“ Dr. A. Kuiper's „Confidentie“. Voor de Kerk, die tot vrijheid komt, wil — aldus „De Heraut“ — Dr. A. Kuiper „een belijdenis en die belijdenis scherp geformuleerd“. Niet alsof in die Belijdenis daarom haarfijn alles zou moeten omschreven en gecodificeerd worden. Dat zou „het werpen zijn van een twistappel in de Gemeente, het kweken van letterzifterij en een aftrekken van den heiligen dienst onzes Gods“. Zulk een Belijdenis mag niets bevatten „dan datgene, waarvan men voor God betuigen kan, dat het afdoet ter zaligheid“. En evenmin mag het te doen zijn, „om, is die Belijdenis eenmaal uitgesproken, ze onveranderd als wet te doen blijven“. Wet des geloofs en des levens is alleen het Woord van God. Dat blijft, al het andere wisselt.

Vandaar dat er scherp onderscheiden moet worden ook bij de Belijdenis tusschen haar waarheidsinhoud en den vorm waarin deze gegoten is. „Onveranderlijk blijve alleen het eerste, al het overige wisselt naarmate God de Gemeente het inzicht, de gedachte en het woord geeft.“

Toch wil dit daarom niet zeggen, dat de Kerk, tot vrijheid gekomen, nu een nieuwe belijdenis zou moeten opstellen, zonder rekening te houden met de historische lijn. Er moet „aansluiting zijn aan de Belijdenis der Vaders“, de historische lijn moet weer worden opgezocht. Maar daarmee zal de Vrije Kerk niet kunnen volstaan. Die belijdenis moet, zoo volgt er, „zoo mogelijk beter uitgedrukt, schriftmatiger bepleit, scherper tegen de ketterij ook onzer dagen gehandhaafd en zoo uitgesproken, dat ze ons eigen geslacht een woord op de lippen leggen, dat naar onze behoefte ons het scherp gewette zwaard reikt, om in den geestelijken tegenstand, waaraan wij ten prooi zijn, met volle hope en blijmoedigheid geloofpal te staan voor onzen Heer“. Dat en dat alleen, zoo laat Dr. Kuiper er op volgen, is Gereformerd. Reformatie semper reformatio. „Ach men kent zoo weinig, merkt hij terecht op, den vrijen zin onzer Dordtsche vaders. Van reformatie walgden ze. Hun blik doorzag de toekomst en als mannen des vrijen geestes hebben zij juist, die miskende en verguisde mannen, voortdurende

reformatie wilden. ringer

Tegen kwam

Er w

„een st

Heraut“

te herzi

Maar streven

De „

„Wa

Deu

Is o

Word

van kri

Ja er

dat zul

en lijn

gaan.“

„De

het Ar

ning en

Geru

huden,

En d

slot —

„Al t

Men

kwam.

De w

hebben

burgers

rukte a

Totda

de maar

gaten s

Moge

toescho

licht we

De sp

gen gew

mee op

H.

Nas

juiste d

Kamper

heer J.

waaruit

hebben

vielen z

ze dan

overgaf.

VAI

Waar

eerst o

waarin

Deugl

vloeten

wat het

Een c

loopt g

lijken o

werd g

onderde

alles se

en, wat

van twe

Daar

stalle d

Wie z

dat is

staun in

de zond

Ik w

twijfel

houdt n

ling bre

Dat i

Zoab

zoo verr

uit het

God me

geen ze

Dat n

God i

werkt o

wordt,

kan hij

Wel i

in ongel

zal aan

zoodat

dan een

der hoe